

Jeg er kommen til det Resultat, at naar det Classenske Jdeikommiss ikke havde været saa rundhaandet i Udstyret af denne Koloni, vilde blot den almindelige Husleie give den ordnede Rente af Anlægskapitalen. Naar det ærede Medlem gjengav som Noget, jeg tror dog kun, han havde hørt, at en stor Del af denne Kolonis Beboere, indtil Halvdelen deraf, skulde være Fattiglemmer, saa stemmer dette rigtignok langt fra med det Indtryk, jeg har faaet. Der er et Tal, som jeg tror omtrent at kunne huske endnu, og som i alt Fald ikke tyder herpaa, og det er, at det hele Tab i Husleie for et Aar, om jeg ikke husker feil, var 215 Kr. Det tyder egentlig ikke paa, at Beboerne derude ere Fattiglemmer, med mindre det ærede Medlem kan sige, at Fattigvæsenet har betalt Husleien for dem, Noget, jeg dog meget beviser, at Fattigvæsenet vilde føle sig særlig kaldet til lige overfor en Stiftelse som det Classenske Jdeikommiss. Det er ingenlunde min Mening ved det, jeg her har anført til Fordel for Arbejderkolonier eller Tilveiebringelse af Arbejderboliger udenfor Byens Centrum, at ville have sagt, at det kun er paa den Maade, jeg kunde ønske at se Sagen fremmet. Jeg har kun ved det, jeg her har udtalt, villet gjøre gjældende, at det efter min Mening er noget ensidigt, naar man blot vil tage Hensyn til, hvilken Boplads for Arbejderne der passer bedst med Hensyn til Arbejdsstedet, der er andre og ligesaa vægtige Hensyn at tage.

Jeg har forstaaet de ærede Talere, som jeg antager have talt paa Thingets langt overveiende Flertals Vegne, saaledes, at de ønske at se Sagen fremmet og modent prøvet, men at de ganske vist mistvilde om, at den vil kunne fremmes saa hurtigt, at der gjennem den vil kunne ydes noget Bidrag til at afhjælpe Arbejdsløsheden i den nærmeste Tid, at det ikke desto mindre vil være ønskeligt at faae Sagen sat igjennem, selv om man ikke, som en æret Taler sagde, skulde anse Arbejdsløsheden for at være en permanence eller i alt Fald af længere Varighed og at ville udstrække sig ogsaa over kommende Tider. Det er af en anden æret Taler blevet udtalt, at det Udvalg, der bliver nedsat i denne Sag, ikke vilde kunne træde i nogen direkte Forbindelse med Kommunalbestyrelsen. Det skal jeg fuldstændig erkjende, at den ærede Taler har Ret i, at dette vilde være stridende imod de sædvanlig iagttagne Former, om det stete, men jeg skal ogsaa udtale, at jeg skal være meget villig til at være Mellemmand mellem Udvalget og Kommunen, naar man anser det for at være den rette Veie at gaa. Naar det

samme ærede Medlem har udtalt, at Sagen jo ogsaa kunde tænkes fremmet paa anden Maade end derved, at Kommunen tog Sagen i sin Haand, skal jeg erkjende, at det ærede Medlem deri har fuldstændig Ret, det stemmer ganske med hvad jeg udtalte ved Sagens første Behandling i det andet Thing, at der ogsaa er den Veie at gaa, at Sagen bliver taget i Haand af private Mænd, som saa rigtignok forudsætter som en Nødvendighed Støtte fra Kommunen. Jeg skjønner ikke rettere, end at enkelte Private eller et privat Selskab ikke vil kunne undvære Kommunens Støtte, naar det i noget større Omfang eller med nogen større Virkning skulde ville optage den Opgave, der ligger for i Lovforslaget, ikke at tale om, at der jo ogsaa for et saadant privat Selskab kunde blive Spørgsmaal om at maatte ty til Expropriation, Noget, som et privat Selskab ikke vil kunne gjøre, naar det ikke særlig af Lovgivningsmagten bliver udrustet med Expropriationsret.

Jeg skal endnu kun gjøre den Bemærkning, at det er jo ganske klart, at Sværtsættelsen af de Foranstaltninger som Lovforslaget forudsætter til en Beføstning af indtil 4 Millioner Kroner, kun vil være et meget lille Skridt henimod det Maal, man egentlig har sat sig, men min Mening, naar jeg har sluttet mig til Hovedtanken, har egentlig ogsaa været, at dette kun skulde være et første Skridt, og at det efter mit Skjøn er fuldt forsvareligt, at Staten yder Hjælp og kraftig Hjælp til, at det første Skridt bliver gjort, selv om man i Forveien er fuldstændig paa det Rene med sig selv om, at man ikke paa den Maade vil gaa Veien til Ende. Og hvorfor? Fordi man ikke kan forudsætte, at Private og næppe nok Kommunen vil paatage sig den ikke lille Risiko, der er ved at gjøre dette første Skridt hen ad en forholdsvis ny og ukjendt Veie, naar de ikke faae en særlig Opmuntring og Støtte dertil. Altsaa, jeg skjælnes for mit Vedkommende meget væsentlig imellem at yde Statshjælp til at starte et Foretagende og at yde Statshjælp overhovedet til Fortsættelse af dette Foretagende og Gjennemførelse af lignende Foretagender paa alle andre Steder i Landet. Thi det skal ganske vist staa uimodsagt, at dersom man vil drage den Konsekvens af, at man ydede en Hjælp som her omtalt til dette Foretagende, maatte Staten i samme Omfang yde Hjælp til lignende Foretagender hele Landet over og til Gjennemførelsen, ikke blot til Begyndelsen, ja, saa blev Opgaven langt ud over, hvad endogsaa den mest fylde Statskasse magter.